

Vážení čtenáři,

v letošním roce se opět sešlo několik významných výročí jeskyní, která si zaslouží pozornost. Vždyť jeskyně jsou jednou z nejvýznamnějších částí naší chráněné přírody a patří k těm nejpozoruhodnějším v Evropě.

O tom však blíže články uvnitř časopisu. Já využiji příležitost, a dovolím si připomenout některé aktivity současné.

Na prvním místě je to nový přístup k péči o nezpřístupněné jeskyně, zahájený projektem OPŽP s názvem „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR“. Vzniká skutečný nástroj aktivní ochrany a péče, i nástroj ke smysluplné spolu-

práci mezi státní ochranou přírody, speleologi a dalšími odborníky. Aktivními a konkrétními opatřeními směřuje k zachování předmětu ochrany. Od zpřesnění informací o jeskyních a souvisejících krasových jevech - mapování, fotodokumentace a monitoringu, k cílenému managementu - zabezpečování vchodů, tras, úklidu, nápravě poškození. Biospeleologický výzkum, monitoring ovzduší i vody jsou samozřejmostí. Je to aktivní nakročení opravdu správným směrem.

Pokračování v akcích mezinárodního roku jeskyní a krasu, vyhlášeného v „covidovém“ roce 2021 Mezinárodní speleologickou unií, významně podporuje zájem o tuto problematiku. Nejruznější výsledky budou letos prezentovány již na třetí konferenci, kterou (po Správě jeskyní ČR a České geologické službě) pořádá Česká speleologická společnost jako mezinárodní.

Velmi potěšitelné a až překvapivě přínosné jsou badatelské programy. Stručně pár příkladů. V rámci OPŽP provedla Česká speleologická společnost ZO 5-02 Alberice kompletní inventarizaci a dokumentaci krasových jevů v regionu Krkonoš. Univerzita Palackého v Olomouci společně se Správou jeskyní ČR a Ústavem jaderné fyziky AV ČR zkoumají doklady pravěkého využívání Kateřinské jeskyně. Kresebné stopy na stěnách jsou datovány do období před 7 tisíci lety, letošní kopané sondy přinesly překvapivé nálezy ze středověku. Mimořádně objevné jsou výsledky mezinárodní spolupráce antropologů. V německé Jeně zjistili, že lebka ženy z Koněpruských jeskyní je stará 45 tisíc let a náleží k nejstarším pozůstatkům moderních lidí

v Evropě. V Brazílii vytvořili rekonstrukci hlavy ženy z Mladečských jeskyní, staré 31 tisíc let. Pro Jeskyni Na Špičáku je radostnou zprávou, že trutnovští badatelé objevili v berlínské knihovně středověký rukopis tzv. vlašských listů s popisem jeskyně, který zmizel za války z knihovny ve Vratislavi. A snad už se také našim karsologům definitivně podařilo přesvědčit vodohospodáře, aby pozměnili záměr budoucího vodního díla Skalička na řece Bečvě do podoby ohleduplnější pro Hranický kras.

A co doma? Po létech rekonstrukcí a budování infrastruktury zpřístupněných jeskyní dokončujeme poslední: provozní objekt správy Koněpruských jeskyní, který bude současně Domem přírody Českého krasu. Pro Správu jeskyní ČR dosud nevyzkoušená přidaná hodnota.

Na závěr ještě konstatování, že v denních svodkách se téměř nevyhneme zprávám o objevech nových jeskyní v Moravském krasu.

Řekněte, nepotěšilo by to srdce starého jeskyňáře?

Jaroslav Hromas

emeritní ředitel

Českého ústavu ochrany přírody,
Agentury ochrany přírody a krajiny ČR
a Správy jeskyní ČR

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 4/2023 Ročník 78
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 60 Kč
Roční předplatné 360 Kč

Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2023. Všechna práva vyhrazena.
Žádná část tohoto časopisu nesmí být reprodukována či šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

ISSN 1210-258X
Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává
AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
s podporou Správy Krkonošského národního parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí,
Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor
RNDr. Zdeněk Patzelt

Redakční rada

- RNDr. Libor Ambrozek
- Mgr. Jiří Bašta
- prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
- Ing. Karel Drbal
- Ing. Michael Hošek
- prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.
- Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D.
- JUDr. Eva Mazancová
- doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D.
- JUDr. Svatomír Mičoch
- Ing. Jan Moravec
- RNDr. František Pelc (předseda)
- Ing. Pavel Pešout
- RNDr. Jan Plesník, CSc.
- RNDr. František Pojer
- Ing. Martin Starý
- Ing. Jakub Šafránek
- Ing. Martin Škorpič
- Mgr. Karolína Šulová
- RNDr. Alena Vopálková

Adresa redakce
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 951 421 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR
jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žlíbků 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 225, GSM 777 333 370
send@send.cz, www.send.cz

Objednávky do zahraničí
vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 951 421 247

Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.
Grafická úprava a sazba Atelier Mgr. Václav Hrabá
(atelier-hraba@volny.cz)
Korektury Linda Zachystalová
Toto číslo vychází 24. 8. 2023

Kompletní čísla časopisu
a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

